

שואל, מדוע הערב רב עשו דיוקן דמות עגל

תָּא הָיִי (דף קל"ז ע"ב) בא ראה כִּד עֲבָדוּ יִשְׂרָאֵל הַהוּא עֹבְדָא

כשעשו ישראל את אותו מעשה [קטן] שגרם לחטא העגל כדלקמן, וְגַרְמוּ

לְהֵהוּא חֹבָא וגרמו לאותו חטא העגל, כי ישראל היו רק גרמא בחטא, והגרמא

היא או משום שלא מחו, או משום ששמחו בליבם בעגל. אבל מי שעשה בפועל את העגל

היו הערב רב (רמ"ק), **מַאי טַעְמָא עֵגֶל, וְלֹא סִטְרָא אַחֲרָא** ושואל

מה הטעם שבחרו לעשות דווקא דמות עגל ולא עשו איזה צד דמות ואופן וצורה אחרת.

וְאִי תִימָא, דְּאִינּוּן בְּרִירוּ עֵגֶלָא ואם תאמר שהם בחרו עגל במקרה

ולא היה להם איזה סוד בדבר, **לֹא הֲכִי דַע שְׂאִינוּ כֵן, אֲלֵא אִינּוּן אָמְרוּ**

אלא הם אמרו לאהרן, (שמות לב) **קוּם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים—אֲשֶׁר יִלְכוּ**

לְפָנֵינוּ, וְאַהֲרֹן רְעוּתִיהָ הָוָה לְאַעֲכָבָא לֹזֵן ואהרן רצונו וכוונתו

לעכב אותם ולכן לא הסכים לעשות שום מעשה אלא השליך הזהב אל הכור, ורצה שאחרי

שיזרקו באש יכה בקורנס לאט לאט עד שיבא משה, אלא שנעשה מעשה שטן ויצא העגל

עוד קודם.

אור הרשב"י

יהיה מה שיהיה, והיינו אומרו "וגרמו לההוא חובה" כלומר גרמה כל שהיא היתה שם או שלא מיחו או שראו ושמחו (רמ"ק).

[קטן] ולא כתב הזוהר "כד עבדו ית עגלא" מפני שדעת רשב"י בפרשת בלק בינוקי, שלא עשו ישראל את העגל, לכן אמר ההוא עובדא דהיינו איזה חטא המתייחס אליהם

הלימוד הלימודי

לע"נ ר' עזרא פרחיה הכהן זצ"ל

המלאך הממונה בחוזק השמש דמותו כעין עגל ולכן עשו דמותו
אֵלָא וְדָאֵי עֲבִידְתָּא אֶתְעֵבִיד בְּדָקָא תַּוּי אלא ודאי מעשה העגל
 נעשה כראוי לו, דהיינו שמהזהב משתלשל בחינת קלי' של שור, ולכן מהזהב
 שזרקו לאש נעשה דמות עגל וכמו שממשיך ואומר, **וְדָהָא מְסִטְרָא דְדִהָבָא,**
נְפִקָא סוּסְפִיתָא, כִּד אֶתְבְּרִיר דְדִהָבָא שהרי מצד הזהב יוצא פסולת
 וסיגים של קלי' שור [קטז] בעת ברור הזהב והשתלשלותו מהקדושה עד למטה בקלי' [קיז],
וּמִתַּמָּן מִתְפַּשְׁטֵי כָּל אֵינּוֹן סְטִירֵי שְׂמָאֵלָא ומשם דהיינו מהזהב
 וקחו, מתפשטים ומשתלשלים כל אלו צדדי השמאל והדין, **וְדֵאֵינּוֹן הִתּוּכָא**
דְדִהוּא סוּסְפִיתָא דְדִהָבָא שאלו הם יוצאים מההיתוך של אותו פסולת
 הזהב, **וּמִתְפַּרְשָׁאן לְכַמְה סְטִירֵין** ונפרדים לכמה צדדים, כי יש בס"א כח
 עשר ספירות ושבע היכלות וכל כח מאלו יש בו כמה כוחות חיצוניים (רמ"ק). **וְכָל**
אֵינּוֹן דֵּאֵית לֹון חֵיזוּ סוּמְקָא וכל אלו החיצונים שיש להם מראה אדום,
גִּוּוֹן דְדִהָבָא שהוא גוון של זהב **קֵיִימָא בְּטוּרֵי** והם שדים העומדים בהרים
 והם שולטים ומזיקים בחצי היום ומתגשמים בתוקף השמש כדמבאר לקמן (רמ"ק), **כִּד**

אור הרשב"י

(רמ"ק).
 [קיח] והפסולת לא מתפשט מהגבורה עצמה
 ח"ו שאין חיצונים למעלה ואפילו בהיכלות,
 אלא בחוץ למטה מההיכלות. אלא כוונתו
 שהזהב הוא דין שמתפשטים כמה מיני דינים
 קדושים נאצלים נבראים נוצרים ושם
 מהיצירה מתברר שמרי הזהב (רמ"ק).

[קטז] אבל מצד פסולת החסד שהוא בחינת
 הכסף נעשה קלי' החמור של בני ישמעאל
 (רמ"ק).
 [קיז] בסוד הכל היה מן העפר שהיא הבינה
 אימא ואין שם שמרים אלא עפר טהור
 וכאשר העפר יתפשט לצאת ממנו זהב
 הגבורה שהוא נקו דדינא נעשה שם שמרים

הלימוד היומי

לע"נ ר' עזרא פרחיה הכהן זצ"ל

שְׁמֵשָׁא בְּתוֹקְפֶיהָ כשהשמש מכה בחוזק בעת השרב, כי אז טבע החמה להשליטם בהנהגה עליונה (רמ"ק), בְּגִין דְּתוֹקְפָא דְשִׁמְשָׁא אֲחֵי דְהָבָא לפי שחוזק השמש מראה את הזהב, וְאוֹלִיד לִיה בְּאַרְעָא ומוליד אותו בארץ, דהיינו שכמו שיש בכח השמש להוליד את הזהב, כך יש בשמש כח לחזק את ההנהגה של אותם היוצאים מסיגי הזהב (רמ"ק). וְהָהוּא דְמִמְנָא בְּהָהוּא תוֹקְפָא דְשִׁמְשָׁא ואותו מלאך הממונה באותו חוזק השמש, חִיזוּ דִילֵיהָ בְּעִנְלָא מראה הבחינה שלו הוא כעין עגל [קיט], וְאַקְרִי והוא נקרא בתהילים (צא) קָטַב יְשׁוּד צְהָרִים ונקרא "קטב" לפי שהוא קוטב והורג בחצי היום בצהריים (רמ"ק), וְדָא נְפָקָא מִגּוֹ עִנְלָא הֵתוּכָא סוּפְקָא דְדְהָבָא וזה הקטב הוא יוצא מתוך העגל הנעשה מהיתוך האודם של הזהב, וְכָל הַנִּי וכל אלו השדים השולטים בהרים בעת השרב אֲתִיִּין מִהָהוּא סְטְרָא סוּפְקָא רוּחַ מְסֻאָבָא באים מאותו צד אדום של רוח הטומאה, דְּכָל אֵינּוֹן דְּמִתְפָּרְשֵׁי מִרוּחַ מְסֻאָבָא שכל אלו שנפרדים ומשתלשלים מאותה רוח הטומאה מִתְפָּשְׁטֵי בְּעִלְמָא הם מתפשטים בעולם.

אור הרשב"י

[קיט] כי האחוזים בשמאל הקדוש נאמר בהם הקדושה כקוף בפני האדם ולכן דמותם היא "ופני השור", והחיצונים הם דומים אל כעין עגל ושור (רמ"ק).

הלימוד היומי

לע"נ ר' עזרא פרחיה הכהן זצ"ל

זו"ן דקל"י נקראים אלה בלשון רבים אבל השכינה נקראת זאת ביחיד שמראה על אחדות הקב"ה בעולם

וְהָאֵי רוּחַ מְסֹאֲבָא, אֵיהוּ הוּיָא בִישָׁא ואותה רוח הטומאה היא

בחינת הנחש הרע שהיא אשת הס"מ שיש בה כח לפתות בני אדם לעבור עבירות. **וְאֵית מֵאֵן דְּרָכִיב עֲלֶיהָ** ויש מי שרוכב על הנחש הזה, והרוכב

הוא הס"מ בעצמו הרוכב על פלונית אישתו ומשפיע בה כח וע"י אותו הכח היא מפתה בני אדם, **וְאֵינּוֹן דְּכַר וְנוֹקְבָא** ואלו הס"מ ואשתו הם בחינת זכר ונקבה, לענין זה

שהזכר משפיע בנקבה את הכח והיא מוציאה את כוחו לפועל ומפתה בני אדם. **וְאֶקְרוּן אֱלֹה** ובחינת הזכר והנקבה דקל"י כשהם בייחוד נקראים אלה בלשון רבים לפי שהסט"א

כל פעולתם היא להחשיך את ייחודו יתברך ולהראות כאילו יש פירוד ח"ו (רמ"ק), **דְּאֵינּוֹן מִזְדְּמִינִין בְּעֵלְמָא** והם מוכנים בעולם להחטיא בני אדם, ודווקא

שניהם יחד לפי שהזכר הוא רוחני ואינו מזומן לבא בעולם אלא ע"י הנקבה שמוציאה את כוחו בעולם (רמ"ק), **בְּכָל אֵינּוֹן סְטָרִין דְּלְהוֹן** והם פועלים בכל אלו

הצדדים והכוחות שלהם. וכנגד רוח הטומאה הנ"ל הנקראת אלה בלשון רבים, יש את רוח הקדושה היא המלכות דקדושה המסייעת למי שבא להיטהר. **וְרוּחַ קְדִישָׁא**

אֶקְרִי זֹאת ורוח הקדושה היא נקראת 'זאת' [קב] בלשון יחיד, לפי שהיא מגלה את

אור הרשב"י

ונוסף אל היסוד את עטרת היסוד הרי ז', ולכן תיבת 'זאת' מורה על ייחוד היסוד עם המלכות.

[קב] והמק"מ בשם רח"ו ביאר שהיא עטרת היסוד, והרמ"ק ביאר שתיבת זאת מורכבת מתיבת את בתוספת האות ז', לפי שתיבת 'את' מורה על המלכות ואות ו' היא היסוד

הלימוד היומי

לע"נ ר' עזרא פרחיה הכהן זצ"ל